

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Dominica Octava Post Pentecosten. Homo quidam erat dives, qui habebat villicum, hic diffamatus est apud eum, quasi dissipasset bona illius, Luc. cap. 16. Argumentum. Ostenditur honorem proprium, & ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

rebetur. En Rabbanuro, non veni vocare iustos
 sed qui in sua iustitia gloriantur, ut Pharisæi, sed
 illi qui peccatores agnoscunt.
 Doctore voluit hos sceleratos à gratia Dei ex-
 cludos, & numero prædelinatorum proscriptos.
 29. Et ut hanc veritatem stabiliam, rursum
 ait Christus maledixit illi ficu, eamque arefe-
 cit, cum dicitur Evangelista, non erat sum-
 mus fructum iniquo. Nulla arbor habebat fru-
 ctus, erat ergo hæc sola diuis devotetur? meum
 concipiam audire. Ficus habet corticem cine-
 ricium, folia rigida inftar cilicij, fructus ejus ha-
 bebant vestem laceram, sunt colotis pallidi, quo-
 sunt maturiores, eo videntur magis mortificata,
 capite inclinat, collum flectunt, oculis fient, in
 hac arbore exhibetur hypocrita, eam aded est ab-
 ornatus, ut in eum diras non fulminate non
 poterat. Si ergo aded se succensum ostendit

plantæ, ut eam maledixerit, pensitate quid ager
 hypocryta. N. Quis ergo non detestetur hypo-
 crytin velut falsariam cæli? cui ipsa non sit in
 horrore velut talis, quæ semper eudit monetam
 falsam, & vendit vitrum maturam pro auro?
 sunt velut pictoræ, quæ nil habent boni nisi co-
 lores, sunt facti in foro, sed Diaboli in domo.
 Mercantur virtutes, sed ut eas in vitia vertant, &
 contractus solvant per Diabolum crucifixum.
 Volunt ut hypocritis eis serviat pro fraude adu-
 lantice sanctitatis. Virtutem celebrant, & laudant,
 sed ore non opere. Verum audite siem. *Gaudium*
Hypocritæ nis iob ad instar puncti, si ascenderit res-
que in celum superbia ejus, & caput ejus nubes re-
rigerit, quasi sterquilinum in sine perdetur. Et do-
num habebat lucrum cessans gloriæ, & dampnum
emergens æternæ damnationis, à qua vos Deus
liberet, & ite in pace.

Job. 8.

**DOMINICA OCTAVA
 POST PENTECOSTEN.**

*Homo quidam erat dives, qui habebat villicum, hic diffamatus est apud eum, quasi
 dissipasset bona illius, Luc. cap. 16.*

ARGUMENTUM.

*Opndatur honorem proprium, & famam proximi debere conservari; ille conservandus
 est actionibus bonis hac per non propalationem defectuum, sed sub
 palio secreti absconsonem.*

Quod homo habeat bonam famam,
 & audeat comparere in societate eor-
 um, qui fontem audent ostendere,
 & veram habeat nobilitatem, maxi-
 mum est in quo gloriari quis potest, virâ bonâ
 nobilitate grati Deo, sed bona fama mundo spe-
 rabilis firmus, honor thesaurus præcellit: *Melius*
est non esse bonum, quam copia divitiarum. Et le-
 gis determinans, quod honor omni lucro est præ-
 ferendus. Et alii subdant, quod fama præponde-
 rat emolumento pecuniario. Heroltratus Ephe-
 sus Pyramidem in theatro immortalitatis ad
 gloriam suæ Linæ erigere putans templum mag-

nificum Dianæ combussit, Paphon magnus
 Deus aves humanum idioma docuit, ut suum
 nomen repetendo conciperent. *Magnus Deus*
Paphon, & idcirco illas libertate donavit, ut no-
men suum per illas patrias, ad quas eas advo-
care contingeret, propalarent. Generosus belli
Dux incommodis, & molestiis militiæ se ex-
ponere non veretur, sed paternas delicias dese-
rens, & se dâns laboribus, qui in bello toleran-
tur, viclas paritatem vilipendit, sanguinis fu-
sionem, & vitæ amissionem non curat, tantum
ut in medijs cineribus ad novam vitam gloriosa
ejus fama resurgat, forsân sibi persuasum habet
Q. 3 curæ

*Ambros.
 Neap. E-
 p. 3. ser. 3.
 post Dom.
 2. Quadr.
 serm. 22.*

111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

Parcus in cum Parco, quod nil pretiosius fama; qui ergo omnium manibus portari vult, & apud personas illustres esse in estimatione, motum sequens advetat.

Plutarch. Ol. 357. Ovidius ap. Parca ubi supra lib. 28.

Omnis si perdas, famam servare memento Quae semel amissa, postea nullus eris.

Et Parcus subscribit dicens: Praefat damnum ferre, quam fama facere jacturam. Et verum est, quod scribitur Junitz: nempe, quod honor & vita aequivalentur, non minus actioni fame, quam vita invigilare debemus. Honoris jactura, amissiones sunt essentielles: quis haberi potest bonus si in mare vituperiorum metes reputationis projecit: maculas infamiae, quas violentia Tarquini pudicitiae Lucretiae affecit effusione sanguinis, & amissione vitae delectae sunt. Cleopatra ne excellentis Caesaris propria ignominia aegeret, venenum voluit antidotum esse praeservativum fame, ut in feretro pudoris sepulta, nec spem reviviscentiae haberet. Non obstante quod fama ita sit nobilis, nihilominus est fragilior vitro, & major prudentia requiritur in ea conservanda, dum oppetit a malis, quam requiritur solertia in regenda navicula dum fluctibus agitur.

Plutarch. Tom. de virtutib. mul. f. 416

Hinc servus Evangelicus eam perdidit, & ob malam administrationem bonorum Domini, & quia ejus defectus propalati sunt diffamatus est. Itc diffamatus est apud illum, quasi dissipasset bona illius. Ergo hoc mane, ut conservetis vestrum honorem, & famam proximi vos exhortatur. Illum operibus dignis, hanc celatione sub pallio secreti & non propalatione defectuum alterius ad imitationem Domini, qui laudavit villicum iniquitatis, quia prudenter fecisset. Sed quia loquimur de honore, a vobis attendendo eum silentio, & auscultando cum attentione illum estimatione ostendite.

PARS PRIMA.

Itc diffamatus est apud illum, quasi dissipasset bona ipsius.

¶ Nter alia documenta politica, quae pro bono universali reliquit Ecclesiasticus, illud quod concernit nostram honorem a quolibet alio documentis non inferius celsari debet; Curam habet de bono nomine, hoc enim magis permanebit tibi, quam mille thesauri pretiosi, & magni. Subdit-

nim Aristoteles. Honor est maximum inter exteriora bona.

Populus Israeliticus siti oppressus, cum omnibus animalibus in deserto aquis destituito vexabatur, ad Moysen configit quatenus Deum roget, ut aquam ad eum exoptatam concedere dignetur, Moyses votis eorum annuit, & ad id responsum tulit, ut petra in monte sita loqueretur, sicutus se abundantiam aquae obventurum. Tolle virgam, & congredere populum tuum. & Aaron frater tuus, & loquimini ad petram coram eis, & illa dabit aquas. Totum populum congregari jubet, & ad eum conversus verbis accersit, & indignabundis eum velut incredulum, & inderbellem increpat, atque ei virga militans dicit, Audite rebelles, & increduli, nam de petra haec vobis poterimus elicere aquam? Dicit populus ingratis, & fortissimè imaginariis, ad unicum petrae virgae ab hac petra aquam dulcem tibi sibi levande manaturam? loquit de hac petra, quae esto sit frigida, nihil selectus scintillas ignis in suis visceribus nutrit. In hoc facto dicitur multae difficultates occurrunt. Prima. Recur ante percussione petrae populum verbis ad accersis, & injuriosus tractet. Secunda, cur petra esse impossibile, quod de illa petra aqua scaturiret nam de petra haec vobis, &c. Quinimo Deus ipse dixerat: Illa dabit aquas: unica responsioque trique difficultas solvitur. Moyses iudicavit esse impossibile, quod una petra, quae potius percussio e frigidis visceribus sui sinus solet emittit scintillas, ignis aquas maneat; & hoc si effectus non fuisset scaturis, reputationem suam perdidisset, & dicere potuisset: Annon dixi vobis, quod impossibile sit aquam ex hac petra ducere: petra ergo objurgavit populum et rebelles, & incredulitatem obsequens, ut casu, quo ad percussione virgae aqua non profuerit, ipse suum honorem servasset, & dicere potuisset: Et quomodo vultis, ut Deus moveatur ad hoc miraculum patrandum, si hoc non incremiam, in hoc miraculo per vestram incredulitatem, & rebelliones, quibus quotidie nostrum Deum petitis, vos reddatis indignos? nisi hanc protestationem praemisisset, si aqua non scaturisset, reputatione sua exutus fuisset, & confusionem apud populum incurrisset. Audite Abulcasen. Deus ait: qui, quod Dominus iusserat percussit unum lapidem determinat, & populus petri ab alio lapide dicitur aquas: Moyses autem, & Aaron habuerunt tunc percussere lapidem, quia non crediderunt extrahere aquam de illo lapide.

Et postea in fine quaestionis subiungit. *Et si*

Multi fuerant, qui vitæ honorem præferrent potius vitam, quam honorem perdere reprobarent. Tempore Alexandri Magni in Macedonia sagittarius ad eum fuerat, & excellens, ut nonnullum quantumvis parvum, & procul differtam sagitta penetrare supulatus fuerit; & sæpius experimento id probavit. Alexander ejus decerentem perfectam habens eum advocavit, & ut sequenti diei artem suam probaret, imponit, allegans sibi rem hanc gratam fore & precium rependendam; Renuit sagittarius; & velle maestas mihi ignoscet, in hoc ei servitæ non possum ad nutum ei parere, sicut & alii sum & magis quam ullus paratus sum; sed in hoc ei gratificari nequeo. Res mihi inquit Alexander minima negatur, nemo mihi refractari est visus, & nullum ponit, quod promptè meis iussibus obediit, elige quod magis placet, vel obediendum, vel moriendum tibi est: ad eum fuit pernix ut mortem potius elegerit. Res facta, quæ Alexandrum stupore defixit, unde cum huiusmodi causam interrogaret, à sagittario hoc responsum tulit: sciat majestas vestra jam quinque effluisse annos, quibus in arte hac me non excucietim, forsitan poterit esse ut à scopis aberrare præ sententate namque tremis pulsus, visus desicet, si ergo aberraveris, famam, & honorem quos tanta industria, & labore, tantoque tempore acquisivi perdam. Tu meæ vitæ, ego meæ famæ Dominus sum, si illam mihi auferas, hæc mihi manebit: *Resistantem iratus Alexander occidit sagittarium, cumque jam duceretur ad mortem dixit sagittarius, se multis jam annis non exercuisse artem suam, adeoque non visse ne erraret, id ubi delatum ad regem, dimisit illum admiratus, eo quod mortem optaret maluisse quam honore. Et fama sua indigno videtur.*

4. In scripturam sacram, aman datus fuit vates Jonas ad Ninivitas, ut minis prædicans destructionem civitatis, quæ intra 40. dies juxta promissionem divinæ justitiæ eventura erat prædicationem Dominæ. Mox ut portas ingreditur conauctor, & prædicte subversionem cepit: ad hæc & cetera. *Et Ninive subvertetur. Effluit tempus prædictum, & videt suum vaticinium non evanescere, itaque dejectus & afflictus, urbem*

egreditur, & præda desperationis factus se collocat sub umbra hædæ, ibidemque verbis, lachrymis, suspiriis illam ignominiam, quæ cor ejus transigebat lenire studet: *afflictus est Jonas afflictione magna; perinde, ac diceret, vadam, ut me vivum sepeliam, vultui meo stigma in illuram puto, inter homines honestos non amplius comparere audeo, honorem & reputationem amisi, Ninivite me falsum Prophetam proclamabunt, nec meis vaticiniis ulterius fidem adhibebunt, ero fabula omnium, digito me notabunt, & à tergo me iridebunt, majorem famam jacituram facere non potui, nil mihi sapere est, quam hæc vita misera, & calamitosa, Domine honorem me perdere fecisti, vitam ergo etiam adime, nam mors mihi melior quam vita erit. Restitue honorem ablatum, alias semper infamis ero. Melius est mihi mori, quam vivere. Et perit anima sua ut moretetur.* O Jona honoris cupide vitam honori postponis? hæc etiam fuit causa, ut in Tatis fugeret. *Hæc, sunt verba beati Thomæ Valentini, erat causa fuga, vadam ad civitatem, Et prædicabo illi excidium juxta verbum tuum, Et una te postmodum lacrimula ab hoc furore placabit, dimittens ei offensionem, Et tu Deus misericors eris, Et ego Propheta falsus reparabor.*

5. Claudia virgo Vestalis impudica falso proclamata est. Ipsi Dii honorem, quem malevolæ linguæ sustulerant resarcire voluerunt. Navis erat, quam nec centum homines movere poterant. Illa sola cingulo ligans proram sine difficultate omnibus stupentibus navem traxit. Dii hoc facto honorem ejus restaurare voluerunt, nam quilibet ejus pudicitiam, & innocentiam colligebat. Sed quid dicemus de nostro Deo an non nostrum honorem defendet? an permittet nostram reputationem maculari? ne id credatis, nam honor ipsi cordi est.

6. Quod in principio mundi ob peccatum Adami terram diris devoverit valde miror. *Maledicta terra in opere tuo. Cur punitur terra innocens? Ille, qui deliquit plectatur. Ille Adamus, qui donis naturalibus, & supernaturalibus decoratus fuit, qui sunt dotatus tot beneficiis, tot prærogativis ornatus, ne unam feminam, & suum cor contristaret neglecto præcepto divino, minisque, & ruinis, quæ in posterum ejus derivandæ erant in vili habitis, peccavit. In hunc ergo, & non in terram maledictio fulmineur. An dicit Moyses Barcephas. Deus ejus famæ curam gessit, Numquam non est execratus Deus rad.*

Ion. c. 4.

8 Thom. à Vill. ser. 4. Dem. 1. Quadr.

Gen. 6. 3.

Moyses Barcephas PP. de præ. rad.

Adamum ipsum quo sua ipsi imagini honorem conseruaret.

2. Iubeat Deo; Abraham cum uxore sua Sara uenustissima muliere ex patria sua ad Aegyptum perrexit. Dum illic peruenit, Pharaoni eius aduentus fuit nunciatus, & specialiter forma Sara adeo fuit deprecata, ut nunquam uisa tam formosa in illa patria essetereur. Et sublaa est mulier in domum Pharaonis. Deus hoc agre tulit, & flagella adhibuit. Et flagellauit Dominus Pharaonem plagis maximis, & domum eius propter Saram uxorem Abraha.

Gen. 12.

Alia uice ad terram Austraalem se contulit, & cum Sara Gerrattam, ubi aratula regis Abimelech perrexit. Hic audita speciositate huius formosae cam rapuit. Misit ergo Abimelech Rex Geruariae, & tulit eam. Regi dormienti Deus in uisione noctu comparuit, & crimen patratum morte uult castigare. Idcirco Abimelech Saram uariis munusculis donauit, & dimisit. Subintrat hic sanctus Theodoretus, & utrumque raptum ponderans, obseruat, Spiritum sanctum, dum Pharaon rapuit Saram, tantum dicere eum a Deo punitum multis plagis, nec ab eo recessit executionem suorum delictorum. Sed in alio loco non solum narratur supplicium Abimelech: Morieris propter mulierem, quam uulsi. Sed & Saram manuisse intactam, eamque ab Abimelech honoratam recessit. Imo Deus his uerbis hoc clare expressit: Ego scio, quod simplici corde feceris, & idcirco custodi uirginitatem ne peccares in me, & non dimisi, ut tangeres eam.

Gen. c. 20.

Et ipsa scriptura hoc repetit: Abimelech uero non tetigerat eam. Cur in hoc secundo raptu tanta diligentia adhibeatur, ut demonstretur castitas Sarae? audiat sanctus Theodoretus: Sara uirgo erat paritura Isaac: ne igitur semen Abrahae suspectum esset, illi manifeste declarauit scriptura, quod Abimelech illam non tetigerat.

S. Theod. q. 6. in Genes.

Ut Isaac filius Sarae adultus factus, fronte erecta incedere, & nullus ei obicere possit, eum esse filium Abimelech, & non Abrahami, rotum hoc factum fuit, ne semen Abrahae suspectum esset. Si Spiritus S. non fuisset testis eam ab Abimelech non tactam, fama bona Abraham, Isaac, & Sarae in discrimen adducta fuisset.

Psal. 111. Titelm. Lorinus.

8. Verba, quae David de iusto, & seruo Dei profert audite, in memoria aeterna erit iustus. Titelmannus legit: Vir iustus in oblivionem non ueniet. Sed Lorinus melius intentionem David explicare uidetur dum ait: In fama aeterna erit iustus. Sed si in mundo non sit res durabilis, quomodo

fama iusti possit esse aeterna: Imo subdit malam linguam quancumvis uirulentam et nocent posse: Ab auditione mala non timetis. Sic exphat Titelmannus: Neque conturbabitur a rancore malo quem admodum i. ppi. Et Bellarminus: Ab auditione mala non timetis, id est non timetis a detractionibus & reprehensionibus hominum inuicem. Sed Deus curam gerere ne perdat, & sic conseruabit in aeternum: uirum, est conclusio Bellarm. semper in hominum memoria, & uirum per memoriam gloriosam quam laudat eius ueritate omnis Ecclesia sanctorum. Neque solum erit memoria aeterna apud mortales, sed etiam in memoria eius scriptum erit in libro uita quod nunquam delebitur, & eo modo uerit, ac proprie in memoria aeterna erit apud Angelos in celo. Hic conuenit quod nunquam dissimabitur cum seruo uangelico, & de eo nunquam poterit ueritum uerba. Hic dissimatus est, quasi dissimatus bonum. 9. Defectus proximi aperire, eumque in mare idem sunt: uollet saluator proximi delictus tegere, ne eius reputatio, & fama laedam. Hinc patet famulus non pandit malum a ministracionem serui, sed illum pallio proditorum involuit. Lauda uero Dominus uillem iniquitatem, quia prudenter fecisset. Et laudat defectus aeterni perfectioneque corporis occultare non solum ars docet, & naturalis inclinatio suadet, sed & Deus a principio mundi ostendit. Creatur materiam primam, & ne eius deformitas uideretur, illam oculis nostris subtrahit. Tertium, quia erat inanis, & uacua, deformis, & incomposita, pallio tenebrarum involuit. Et tenebrae erant super faciem abyssi. Ex hoc Adam, & Eva, deformitatem nuditatis folis ficus tegere didicerunt: Coniugium sibi folia ficus. Et fecerunt sibi perizoniam. Olor sub candore perizoniam nigram curim abscondit. Flores & herbarum capes, & informes radices sub effusibus tenebrae occultant. Poetae sicutem Cupidinem doctorem rofam Atrocitas, ut leuitas matris sive Veritas taceret. Alexander militem de Dario suo hoste male loquentem hoc modo compellit, & inquit: Idem tibi do, ut contra hostem pugnes, & non loquaris ut de eo male loquaris. Similiter Meando Capitulum dri propalantem acriter obijungit. Noe polleris Cham maledixit, quia farribus nudatam patenam detexit. Sed postea Japhet, & Sem bene est precatus, quia operuerunt cuncta deprensio de suis. Ingeniosus ille pictor laudatus fuit, quia uiam ceteram Anthigonis occultauit, ne suspensioe

oculi fuit, qui erat cæcus, manifestandi
nam habet. Paterfamilias audita mala ad-
manuulatione serui, ne eius famam læderet, silen-
tium illam obvelavit, imò ut prudentem eum lau-
daret: *Laudavit Dominus william, qui pru-
dentior fuit.*

10. Fili Jacob, frumentum coemptum ad Æ-
gyptum se contulerunt. Et ut illuc appulerunt,
propterea refectionem exhibebatur, & frumentum
imperatum, se literunt. Prorex statim illos ag-
novit esse suos fratres. Præ læticia extra se actus
videbatur. Non se poterat ulterius cohibere Ioseph.
Nunc autem mandat, ut egrediantur. *Præcepit,
ut egrediantur cuncti foras.* Nunc plorat, nunc
la clamores, qui per totam aulam reboant,
erumpit. *Elevisit vocem cum flexu.* Demum
loquens ait: *Ego sum Ioseph frater vester.* An
non ex vulcu, & loquela meagnoscitis: an non
recedamini, quomodo in Dorchaim ad confi-
liam Judæ me viginti annis Ifmaelitis vea-
didicitis? *Ego sum ille, quem vendidisti in Ægyptum.*
Et notat Abulenſis. *Ista dixit Ioseph voce
fletiva, ne eam audire, aut intelligere possent, quia
non erat iam in domo, qui linguam Hebraeam ab
ipso audiverat, & didicerant.*

Sed cur hæc verba tam circumspicte, & silen-
tiosè Ioseph protulit? ò Iosephe errore com-
mittam in exprobra, ut rubore suffundantur, non
in his supplicia mitteris, solum dico ut acetè,
de palam, ac non subvenisse iis peccatum obij-
ciant. Fama eorum atque inquit Abulenſis,
de submissè loquens defectum eorum celavit,
et honorem laetit. *Vocem primam, in qua de-
notatur fraternam cognitio, voluit Ioseph omni-
bus esse notam. Patet, quia audiverunt Ægyptii
quomodo domus Pharaonis, et secundam, in qua
notatur fratrum magna venditio, voluit esse
Ægyptiis occultam, ne eos viros contemptibiles, &
Ioseph judicarent.*

11. Sanctus Evangelista Lucas, quid conti-
gisse patrem, & filium prostratum recen-
sit. Patentes fame coacti, necessitate com-
pulsus domum rediit. Vestes mendicitatis sig-
num erant, & undequaque erant laceratæ, ita ut
membra nuda apparent. Patri se sinit, &
quævis fames conſue illam redegit, ut ca-
veret spiritus videtur, nihilominus pater ante-
quam necessitat majori (sum nempe cibando)
succurrere cogitaret, servus, ut siue mora vestem
adferret, ejusque nuditatem tegeant, præce-
dit. *Cæpropter scilicet primam, & induite il-
lam.* Sed si inedia ipsam maxime torquebat,
Evadit Domicale.

ita ut voce languida lamentaretur dicens. *His
fame pereor.* Cur non prius dapes, dein vestes ad-
ferri jubet? fames non erat ei ignominiosa, sicut
nuditas; hæc ejus honorem lædebat, huic ergo
servando, eum revellit vult. Forsan hominem
docere voluit honorem esse magis necessarium,
quam panem, & prius honori, quam inedia pro-
videndum. Sic concludit Divus Petrus Chry-
logus. *Ante vestiri voluit filium, quam videri, ut
soli patri nota esset nuditas.*

12. Quod sanctus Evangelista Lucas loquens
de Magdalena peccatrice, & voluptatibus carna-
libus dedita, non compellet eam nomine pro-
prio, sed nomine scæminis comitanti, mitor. *Ecce
mulier, qua erat in civitate peccatrix.* Cur
non nominat eam Magdalenam? difficultas
crefcit, quod reliqui Evangelistæ, dum de illa a-
gunt, illam vocent Mariam, vel Magdalenam ut
plurimis locis videre est. Sanctus Lucas agit de
illius peccatis, idè ejus nomen reticetur, ne fa-
ma lædatur. Audite Cajetanum. *Nomen mulieris
huius tacetur à Luca propter honorem mulieris,
cum describitur peccatrix, quam tamen Ioannes
fol. 226. duodecimo nominat Mariam, describendo eam à
laudabile officio, quod tenuit Dominum, & extersit
pedes ejus capillis suis.*

Eandem ob causam loquens de Matthæo no-
men ejus proprium reticet. *Vidit Publicanum no-
mine Levi sedentem ad telonium.* Hinc subdit Ca-
jetan. *Lucas enim sicut tacuit nomen usitatum
Matthæi describendo ipsum publicanum, ita modo
tacet nomen Mariae describendo eam peccatricem.*

14. Hinc sanctam politiam etiam ab ipse An-
gelis discamus volo. Innocentius III. diversita-
tem, qua Gabriel incarnationem verbi annun-
tiavit Mariæ, & nativitatem Joannis Zachariæ
observat. Dum hic propheta in templo officium
sacerdotis peragebat, aramque incendebat, archan-
gelus ei apparuit dicens: *Elisabeth uxor tua pariet
tibi filium.* Idem Gabriel legationem à Deo sibi
impolitam quoad incarnationem exprimens vir-
gini dixit, *Ecce concipies in utero, & paries filium.*
Magna est differentia inter utramque legatio-
nem. In legatione facta ad Mariam fit mentio
conceptionis Christi, sed in legatione ad Zacha-
riam reticetur nativitas. An forsitan Joannes non
concepit, sit edendus in lucem? id esse non
potest; cur ergo non dicit concipies, sicut ait de
Christo? Idem Pontifex respondet, Angelum
spectasse famam Joannis, ideoque noluisse egere
de ejus conceptione, quia maculata esse debe-
bat. Non sic conceptio Christi, idè ne læderet
honor,

S. Petrus
Chrys. ibi.

Luc. c. 7.

Cajet. in
c. 7. Luc.
fol. 226.
col. 1.

Luc. c. 5.

Cajet. ibi.

Luc. c. 9.

Ibid.

Magdalenam

Innoc. Pontificem
S. Iohanna.

honorem, conceptionem Joannis reticuit. Non
conceptum dicit, sed ortum Joannis, Iesus vero pra-
ceptum dicit, ortum pariter & conceptum, quia Iohannes fuit
conceptus in culpa, Iesus autem sine culpa concep-
tus, uterque vero natus in gratia.

S. Matth.
cap. 17.

14. Hanc doctrinam Evangelicam à Christo
discere ne vos pigeat. E duodecim Apostolis
tres tantum ad montem Thabor secum duxit.
Assumpsit Iesus Petrum & Iacobum, & Iohannem
fratrem eius, & duxit eos in montem excelsum
seorsum. Sed si omnes diligebat, cur omnes hoc
favore non afficit? Varia responsa adferunt Scri-
ptores sacri. Respondet Iansen. Tres ad hoc dele-
git, ut secundum legem in ore horum trium ver-
bum hoc confirmaretur, & tres illos, quos inter duo-
decim Apostolos primo semper loco habuit, ut qui
ob id, quod primi, & praecipue essent inter Apostolos,
pra aliis etiam perfectiore Christi cognitione donari
debebant.

B Thom.
à Villa
conc de
Transfig.
Dom. fol.
250. c. 2.

Subjungit Archiepiscopus Valentinus Quare vel om-
nibus Apostolis, & Discipulis sicut resurrectio, hac
gloria monstrata non est? sed in promptu est respon-
sio: quia hoc non est: fidem confirmare, sed destrue-
re, non est homines evadendo ad se allicere, sed rei
evidentia convincere. Et paulo infra: Non omnes
hac visio docet, vobis solum hac gratia donatur: at-
tendite quae nunc vobis penduntur, nam mundo
quandoque necessaria erunt.

Pascha.
Ratber. in
Bibl. vet.
Pat. Tom.
9 in c. 17.

Doctrinam Pascha. Ratber. omittit nolo. Tres
assumuntur in monte, quia nemo potest resurrectio-
nis videre gloriam, nisi qui integrum mysterium
Trinitatis incorrupta fidei sinceritate servaverit.
Nec immerito Petrus, quoniam ipse prior clarere
regni caelorum accepit. Deinde est Iohannes, cui mater
virgo committitur ob privilegium virginitatis. Iac-
obus quoque, qui primus ex collegio Apostolorum
solum sacerdotale proprio purpuratus sanguine, &
diabolus in Christo victor ascendit.

Procul in
cap. 7.
Matth.

Ad propositum meum quadrat responsio
Proculi dicentis. Non omnes hac gratia dota-
tos, ut excluderetur Judas, qui hunc favorem
non merebatur. Ad minus solum Judam relin-
quere, & omnes alios secum ducere poterat. Ne-
quaquam; quia reliqui de Juda aliquid finistri
suspicari fuissent. Magister noster non vult co-
mitem Judam, aliquid hic latere debet, & sic
quamvis ille hoc pendere suam famam, tamen
illa in discrimen adducta fuisset. En Proculum:
Cum Judas iniquus esset, hanc tremendam visio-
nem videre, eum infra reliquit cum reliquo Apo-
stolorum caetu, ne tanquam solo relicto hominis pro-
deret praevitatem.

15. Apostoli pessimum semen ambitionis, de
superbia in agro terreno cordium serentes. Fe-
cta est contentio inter eos, quia eorum videtur
major. Jam messum litam demoliri erant.
Praeterea in S. Mattheo sic eos allocutum mag-
strum legimus. Quis parvus major est in regno cae-
lorum, Christus hos defectus notat in eis ad-
vertit, & parvulum coram eis sicut; in Iaseno
fuit factus Martialis, qui aditus postea, & filius
Christi initiatum à sancto Petro in Germaniam
missus fuit praedicandi Evangelii causa. Hinc
ad eod. parvum fuisse allicere, ut dum incedere
posset, acciperet eum in sinu, quomodo fieri solent
infantibus aut velle parvis.

Cur non potius advocat hominem adultum,
& materum, barba canum, & prudentem, potius
quam puerum absq; iudicio, & qui inter ibidem,
& malum discernere non potest? respondet
idem Iansenius. Quod autem dicit, & infan-
tibus sicut parvulis, sic est intelligendum, in qua
les sunt parvuli per aetatem, tales nos sumus per
voluntatem.

S. Paschasius. Non ut aetatem habeant par-
vum, sed humilitatem, atque innocentiam, quam illi
per aetatem annorum possident, isti per indispo-
situm virtutem habeant parvitas.

Et Haymon Episcopus Halberstadensis. Ad-
si diceret, sicut parvulus ipse cuius vobis exemplum
proposui, videns vulchram mulierem non concepit,
sic non alienus de civitate appetit, Iesus non relictus
non aliter cogitat, aliud loquitur, & vult non per-
petuas tenet discordias, ut & vult non talia de-
bueritis innocentiam in mente, qualis ipse habuit
in corpore, regnorum caelorum nequaquam man-
re potestis.

Eusebius Emisenus dicit Christum de de-
fectibus Apostolorum, veluti de invidia, odio, su-
perbia, ambitione & similibus sermone non vo-
luisse. Videtur hunc parvulum inquit, nisi ad hoc
stulta dignitate, quae vestro animo pertinet, ad hoc
huius patientiam, & humilitatem conseruissimam
& sine odio, si non invidia, sine superbia, sine ambi-
tione, in regnum caelorum non intratis.

Hanc adhibuit hominem adultum, im-
perfectum imperfectiones relinquit, eandem cum
infamia Apostolorum alibi propalavit; ne ergo
honor Apostolorum laederetur, vocavit par-
vulum factentem, qui bonum à malo non dislin-
gueret, & qui alius id, quod adierat à Christo
non revelaret. Ad vocat ut parvulum, qui vere
qui non verat; concludit factus. Hinc & Euse-
bius quidam Auctoritate monendi anam fuisse. Dicitur

quoniam quam eandem aliena peccata tangenda sunt, ut
dicitur in nomine confiteatur, & aliena fama.

16. Christus a Pontifice de duobus, Discipu-
lis interrogatus, & doctrinam examinatus fuit, Pontifex
interrogavit Iesum de Discipulis suis, & do-
ctrinae eius, ille quaerens de doctrina tantum re-
spondit: Ego pulchrum locutus sum mundo, ego som-
nolentem in synagoga, & in templo, in interroga eos qui
audierunt, quid locutus sum istis.

17. Haec partem passu sancti Joannis con-
siderare volo. Mortuo Lazaro sapientia humana
ad domum Marthe pervenit; illa desolata, &
lazarus stratus vestitus, comis dissolutis, vultu la-
chrymans, & labris suffragans obvia Christo pro-
cessit, & se inconsolabilem ob mortem fratris
demonstravit, Christus ad pietatem moveretur, &
ut dicitur amarorem dolens ait, bono sis ani-
mo: *Religere fratrem tuum*, illa replicat, se de hoc
nihil dubitare, sed hoc non prius futurum,
nisi ut illuxerit iudicii dies. *Scio, quia resurget
in novissimo die*; sed si non tar-
daret, sed vocatus statim venisses, eum pra-
sentata curas, nec obisset, *Domine si fuisset
hic frater meus non fuisset mortuus*. Hoc dicto
Martha delicto infidelitatis deliquit, potentiam
Christi limitatam asserens, nec eum posse facere
miracula, nisi ubi est praesens: *Si fuisset hic*; O
Martha infidelis, an nescis virtutem medici co-
lles esse omnipotentem, & eum sanare posse
indomitos etiam absentes? hinc Divus Bernardus
edmonstrat dicens: *O Martha quomodo cum tanta
fide discas? Magister ut errorem ei ostenderet
replicat: Ego sum resurrectio, & vita, qui credidit
in me etiam si mortuus fuerit vivet. Et omnis qui
credidit in me non morietur in aeternum. Hec dicit hoc?*
hinc, fecimur discipuli, domum intrat, & sororem
sine motu descendit, a magistro eam exspe-
ctantem, magister adest, & vocat eam. Verum illa
ne audiret, surge cito, & veni ad eum. Et illico ei
ad generalitatem verbis suspensa miscens eadem ver-

ba repetit: *Domine si fuisset hic frater meus non
fuisset mortuus*, & in idem peccatum infidelitatis
cavit. Dominus diu loquitur eam, transit, nec verbum
loquitur, sed inquit: *ubi posuisti eum?* quoniam
est haec partialitas? ambae sunt infideles, Martha
erat sola, adeo honorem perdere non poterat, nec
erat periculum, ut defectus manifestaretur, &
ipsa diffamaretur. Magdalenam plures comi-
tabatur: *Multi secuti sunt eam*, hinc ne apud
amicos, & cognatos diffamaretur, Christus nec
verbum de eius infidelitate movit. Est conceptus
Chrysofostomus: *Christus non loquitur Magdalene, sicuti
loquitur est sorori, non erat tempus verborum, ubi
enim eras turba*.

D. Ioan.
Chrysof.

18. Ex hac usque dictis inferri potest quam
quisque sollicitus esse debet ut operibus hono-
ratus, & excellentibus famam tueatur, & defe-
ctus proximi occultando eum non diffamet.
Omnes amissiones, sed praecipue honoris sunt
vitae peribiles. Subtile ingentium honorem, ven-
tum, aquam, unanimiter egredere. Post iter
honor, & aqua ventum interrogant, ubinam
eum invenire possent post discessum. Venus re-
spondit, nunc dego in vertice montium, aliquando
per planities camporum me oblectaturus
ambulabo, in his locis me invenire poteritis. Ho-
nor, & ventus ab aqua ubi habitaret quaerunt,
ut illam invenire possent si necessitas urgeret,
ego respondit ordinarie sum in vallibus, & locis
inferioribus terrae. Nunc jaceo in vallibus, nunc
turbida per meatus fluo, in his locis me reperire
poteritis. Idem quaerunt ab honore ventus,
& aqua quo loco eum reperire possent, si infor-
tunio contingit, ut eum perdant. Honor sic re-
spondit. Hic mihi est genius, ut semel amif-
sus rursus inveniri non possim. Qui est bene
auritus attendat. Egenis solam charitatem
praestare, & quieto.

ALTERA PARS.

19. Hae parte instat Paraphrasis nonnulla pua-
ta principalia investigare decrevi pro ve-
stro bono. Primo observo in hac parabola, &
& servi diffamati, & domini, apud quem est dif-
famatus, mentionem fieri, sed de diffamante nil
commemoratur, hic nullatenus diffamatus est: homo
quidam erat divus. Sanctus Lucas scriptor adeo
exactus, an hic se ostendit defectuosum? id
cense nequit, quia calamum ejus Spiritus san-
ctus rexit; Potius dixerim eum docere vo-
luisse revelantem defectus proximi, eumque
diffa-

R 2

Handwritten notes in the right margin, including the word 'licab' and other illegible characters.

diffamantem non tantum esse indignum, qui inter personas honoratas nominetur, sed nec mereri ut in hoc mundo vivat. Lex dicit: *Qui casum dicit, casum probare tenetur.* David morti vicium filium Salomonem suum in regno successorem advocans, hæc ei in mandatis dedit, primò ut semper spectaret honorem divinum. Secundo ne Capitanei Joab oblivisceretur: *Tu quoque nosti, quæ fecerit mihi Joab filius Sarbia, facies ergo juxta sapientiam tuam.* Vestra majestas sit consolata, & secuta, quod omnia fient, David defungitur, & sepultus est in civitate David. Salomon illico filium Jojade Banajam ablegat ut Joabum trucidet. *Vade, & interfice eum.* Quomodo David agit animam, & filio hanc præcipit vindictam, quam ipse neglexit morte præoccupatus? pro ignoscencia vindictam ostendit? *Qui per alium facit, per seipsum facere videtur,* leges sunt claræ. Et nonne hic est Joab, omnium bellatorum dux, & rebellium domitor, qui toties pugnando vitam periculo exposuit? Joab, qui regis partes defendens plus quam centies, certatim in hostem ivit, subidò se neci tradidit? in quo Regem offenderit scire vellem. In Scriptura nil de hoc reperitur, sed Lyranus id ostendit. Rex David Epistolium ad Joab dedit, quatenus Uriam loco periculosissimo, & infimissimo exponeret, ut primo impetu interiret, scriptum habuit successum, de quo nonnulli amici Uriæ apud Joab conquesti sunt allegantes, quod à proposito eum neci tradiderit prima ipsium veltationi exponendo, idque quia proleperitati Uriæ invidit. Joab se excusavit dicens, non suo, sed regis mandato hæc facta. Nemo fidem adhibere voluit, sed sentiens se constitungi, litteram Davidis protulit, & dixit: Videte Signillum regium, & propriam manum regiam, quid à me petitis? An hoc à me patratum crimen credatis, si rex mihi in mandato non dedisset; sicine, ait David, maculas meam famam inter milites spargendo errore à me commissum? hoc vitam demeretur. Propter hoc, verba sunt Lyrani, intelligitur malum, quod fecit Joab contra personam David, ostendendo alius litteras quas ipse miserat secreta de morte Uriæ. Accusator in hodierno Evangelio ad eò fuit exolus Christo, & sancto Luca, ut eum indignum reputaret, qui nominaretur, & veluti esset mortuus de eo mentio non fieret.

20. Audite querelas. Dominus eum accessit, & antequam eum objurgeret, prius manu tangere, & oculis venientem delicti conspiceret vult. *Quid*

hoc audio de te? reddere rationem villificationis tue, docere voluit nos primo impetu actoris alterius judicare non debere. Audite Gregorium: *Peccatoribus exemplum proponat, ne mala hominum animi præsumamus credere, quam probare.* Unicum exemplum Scripturæ examinemus. Calo & terra creatus Deus, dirigit lucem tenebris, hæc divino quomodo sustineri possit nescio: Illud, quod ante fuit unicum tantum dividi potest. Quomodo ergo tenebræ contrariæ luci se jungi possunt? hæc tenebræ fugat. Hugo Victorinus dubium diluit dicens, Deum judicasse lucem esse accedens positivum, tenebras privativum. *Vidit Deus lucem, quod esset bona, & ulterius: dirigit, id est inducit lucem non esse tenebras.* Quare prius vidit? dicit Hugo: *Quia noluit prius dividere, vel dividere, quam vidisset, adducit enim opus in judicium contra præcipitantes sententiam.* Sed postea ut demola administratione certior factus est, villicum officio privavit. *Non enim poteris villicare.* Audite replicam servi: *Quid faciam, quia Dominus non auferit à me villificationem.* Sed cur potius non dicit: *Quid faciam quia dissipavi bona Domini mei?* magis cum pœna, quam supplicium alligabitur hæc est proprietas peccatoris.

21. Jeroboam dum inaruisse sibi manus, quia temerè fungi officio sacerdotis volebat, & aram incesitare, rogavit Prophetam, ut à Deo veritatem manus flagitaret: *Ora pro me, ut respiciatur mihi manus mea.* Pœnæ remissionem magis optat, quam culpæ. Hinc Angelicus: *Rogavit Jeroboam Prophetam, ut sibi peccaret non sceleris remissionem, sed manus in rationem.*

22. Deus Saulo, ut demolatur, & destruat urbem Amaleitarum, & nulli vitam donec, à viro usque ad mulierem præcepit: *Etiam, etiam, columbam, & asinum intericiui voluit, nec Saulo quidquam levi vati: Demolere viros in eis, & in concupisces ex rebus ipsius aliquid.* Sed totum contrarium fecit. *Peperit optime gregibus ovium, & armentorum, vesibus, arboribus, & unis, et sic quæ pulchra sunt.* Deo jubente Samuel eum reprehensusus adivit. *Quare non audivisti vocem Domini, & fecisti malum in conspectu Dei?* Saul ad hæc verba caput agitavit, ac si ad lapidem d'ista fuisset, & temerarie vati respondit: *Imò audivi vocem Domini, & ambulavi in via, per quam misit me Dominus.* Samuel vela vertit & de supplicio mentionem facit, Deum eum velle perire: *ergo. Abjicit te Dominus ne sis rex.* Quid ager Saul notare. In terra procumbit, vati se labentibus & percutiendo pectus dixit: *Peccavi, quia præ-*

Lyranus in 3 Reg. cap. 2.

curatus sum passum Dei. Cur nunc & non
ante te recommendavit? en causam: prius de
peccato, nunc de pœna sermo est. Sic Lyra-
nus. Hoc dicit Saul magis formidine pœna, quàm
amore iustitiae. Servus evangelicus bona Do-
mini dissipasse nil curavit, sed ut audivit, non e-
minis pœnis villicare, cor sibi stringi sensit.

1. Aliam Scripturam novi testamenti adde-
re, & hoc meum discursum finire volo. Chri-
stus cavabat, & verbis mansuetis deplorans se à
quodam ex dilectissimis tradendum dixit: *Finis*
culpram me traditurus est. Animam meam trans-
iit, quod unus vestrum tantum errorem sic
commisistis, Judas cur non loqueris? cur non mo-
veris? ac si esset lapis cibus inhiat, & verba ma-
gister non curat. Christus deo de traditione
egit, & traditori supplicia micatur. *Va homini*
is per quem filius hominis tradetur, bonum erat
et si natus non fuisset homo ille Judas dum audit
ea, & minas pœnarum, caput elevat, aures præ-
bet, oculos atollit, & totus suspiciosus, ac tre-
mens ad Christum se vertit dicens: *Nunquid ego*
sum Rabbi? O pessime nebuloso, dum de peccato
regit somnum simulas, sed ad nominationem

pœnae expergisceris? culpam irrides, sed pœnam
valde sentis: *Quid est hoc insano proditor: tunc dor-
mibas ad culpam, nunc evigilas ad pœnam: ma-
gis haec quàm illa tuum animum villicavit, plane*
*servus es, non filius, adversarius non amicus, ti-
more ducis, non amore, leviter vocantem con-
tempstisti, terribiliter tonantem formidasti* Hunc
defectum Judæ omnes peccatores hæc edicantur.
Ego credo, quod si peccatum non attraheret
pœnam, sicut magnes ferrum, nunquam à Deo
offendendo cessarent. Si posset cum hoc ser-
vo omnia Dei bona dissiparent. Deus non tau-
tum infernum fecit ut peccatores puniat, sed ut
illo in hac vita etiam eos terreat; scit enim, quod
esto non delicti sint à peccatis, quia sunt of-
fensa gravissima, & maxima injuria, que Deo
nostro fieri potest, ad minus videntes infernum
apertum, ejusque flammæ atroces, & æternas
pœnas sibi destinatas emendabuntur. Si ergo
hactenus offensas Dei parum curasti, si pessimis
operibus te defamasti, & proximum ejus defe-
ctus propalando *Accipe cautionem tuam, hoc*
est ait Rupert. emenda te operibus bonis vo-
cando, & defectus alterius silendo, *Cavens, ut*
de cætero te emendes, & ite in pace.

Rupert.
Ab. 8. l. 6.
de oper
SS. c. 21.

DOMINICA NONA POST PENTECOSTEN.

*Cum appropinquaret JESVS Jerosolimam, vidit civitatem, flevit super
illam. Luc. 19.*

ARGUMENTUM.

*Deus graviori fert injurias se, quàm sibi irrogatas. Primo dum nostris magis compati-
tur, quàm suis; secundo dum suas magis tolerat, quàm nostras, tertio dum
severius nostras castigat, quàm suas.*

DUO fontes lachrimarum ex oculis Sal-
vatoris manabant, quando iustar viti-
dici Prophete ruinas miseræ Hieroso-
lymæ obvolutas sic prædicebat: *Ve-*
niat dies in te, & circumdabunt te inimici tui
valles, conquisibunt te undique, & ad terram
proficient te, & filios tuos, & non relinquent in
te lapidem super lapidem. Et ego ex imo cordis
exhalasse duplicata suspirat plangendo sic dixisse
credo. O infelicem, & infortunatum Hieroso-
lymam, non multum temporis efflue; quin mi-
seriarum aceruo involvaris. Tuo malo specta-
trix eris lugebris ruarum calamitatum, & obles-
ta eris meta hostium Romanorum. Jam eru-
R 3 enta